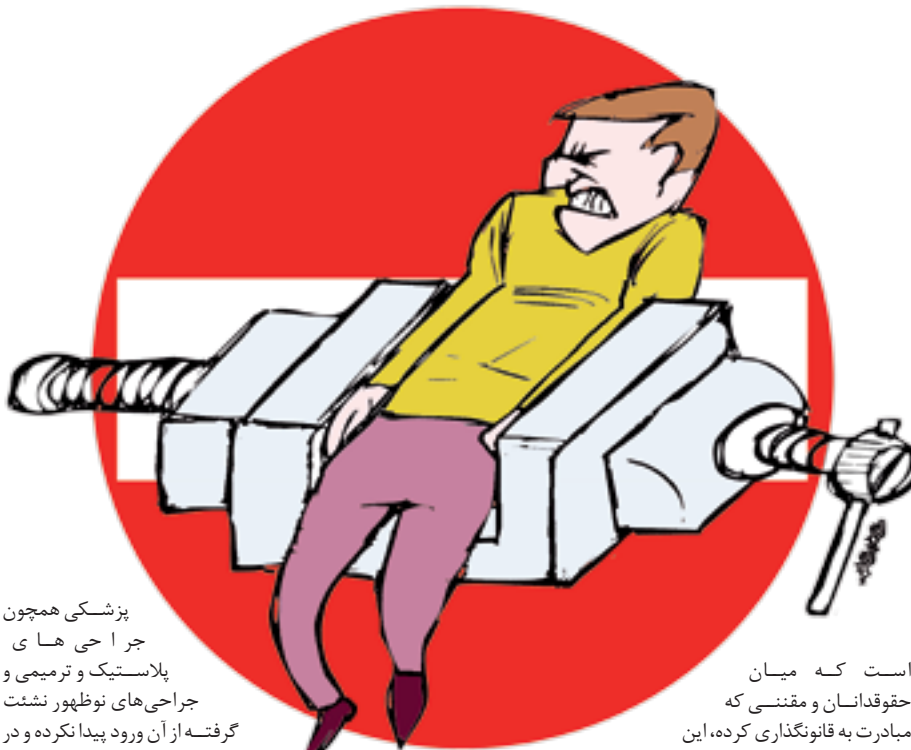

جراحی به قیمت جان!

«جوان» ابعاد جراحی‌های غیر ضروری و زیبایی را واکاوی می‌کند

قاضی پیشین دادسرای ویژه جرائم پزشکی در حالی معتقد است جراحی‌های غیر ضروری نیاز به جرم‌انگاری دارد که رئیس سازمان نظام پزشکی خلأ قانونی را رد می‌کند و می‌گوید از اهرم بیمه‌ها استفاده شود

پزشکی همچون جراحی‌های پلاستیکی و ترمیمی و جراحی‌های نوظهور نشئت گرفته از آن ورود پیدا نکرده و در آخرین قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ تنها در یک بند و سه ماده از این قانون به صورت کلی به مسئولیت پزشک پرداخته است که با هیچ یک از نیازهای روز جامعه تناسب ندارد. «جوان» در پرونده حقوقی این هفته خود «جراحی‌های زیبایی غیر ضروری» و «ضرورت قانونگذاری» برای آن را مورد بررسی قرار داده است.

است که میان حقوقدانان و مقننین که مبادرت به قانونگذاری کرده، این شبیه را ایجاد کرده که باید با چارچوب جدید جرم‌انگاری مدیریت شود یا خیر! از یک سو مقاضایانی وجود دارند که مشخص نیست تمایل آنها به انجام چنین عملی مذموم است یا خیر و در سوی دیگر جامعه‌ای که برای حفظ جان مردم و حقوق آنها سکوگند یاد کرده است. قانونگذار در باب مسئولیت کیفری پزشک در شاخه‌های جدید

طبق گفته این کارشناس ورزشی، موارد متعددی وجود دارد که افراد با وزن بسیار بالا از طریق ورزش منظم و زیر نظر مربی توانستند کاهش وزن دلخواه را به دست آورند. به گفته این کارشناس ورزش، احسان روشن از جمله افرادی است که به رغم آسیبی که به پای او وارد شده، توانسته است طی مدت شش ماه ۷۷ کیلو و صرفاً با ورزش کم کند؛ فردی که برادرش را نیز بر اثر جراحی زیبایی اسلیو از دست داده چراکه بعد از گذشت دو سال به دلیل عدم جذب ویتامین بدن افت کرده و در نهایت منتج به فوت او شده است.

وی می‌گوید: پزشکان از بازگشت وزن پس از جراحی‌های زیبایی حرفی با بیماران خود نمی‌زنند اما انتهای مسیر جراحی باز هم ورزش منظم است. به اعتقاد وی، ورزش کردن تنها راه اصولی کاهش وزن است که نه تنها آسیبی به جسم و روح نمی‌زند بلکه برعکس موجب ارتقای کیفی زندگی از هر دو جهت خواهد شد. وی ضمن رد عمل‌های جراحی و مصرف قرص‌هایی که تشویق به لاغری می‌کنند، معتقد است: جراحی‌های زیبایی هم در انتها به ورزش ختم می‌شوند و حتی کسانی که جراحی می‌کنند، امکان اضافه وزن خواهند داشت. ناصری از موارد متعددی توضیح می‌دهد که به رغم عمل جراحی‌های زیبایی، به دلیل ناهنجاری بعد از جراحی زمینگیر شده و بعد از چند ماه وزن به میزان اولیه برگشته است. این مربی ورزش بیان می‌کند: در عمل اسلیو یک ماه باید فرد مایعات مصرف کند، در حالی که همین شیوه را اگر با ورزش پیش ببرد، به وزن دلخواه خواهد رسید. وی ضمن انتقاد از جراحی و سادگی ترویج آن میان مردم معتقد است: پزشکان موظف هستند درباره عوارض این جراحی‌ها با مردم حرف بزنند اما عمدتاً مردم دنبال کوتاه‌ترین مسیر هستند.

«خودناپاوری»؛ شاید این علت غالب جراحی‌های زیبایی است که فرد برای تغییر ظاهر خویش، حاضر می‌شود جان شیرینش را به تیغ تیز جراحی بسپارد؛ فارغ از اینکه آیا زنده بیرون خواهد آمد یا خیر! و کم نیستند کسانی که روی بهای «جان» قمار می‌کنند و شور و شوری می‌بازند. حتماً اگر ما به توانایی‌های خودمان آگاهی و باور داشته باشیم، به چنین مسیری نمی‌رویم، اما این همه ماجرا نیست. شاید روزی قانونگذار فکر نمی‌کرد میل به زیبایی تاحدی گسترش پیدا کند که مشروعیت اعمال جراحی زیر سؤال برود؛ جراحی‌هایی که در همین چند هفته اخیر منتج به مرگ سه زن جوان شد. هر چند آمار دقیقی از میزان فوتی‌های ناشی از جراحی‌های زیبایی به خصوص با هدف لاغری وجود ندارد اما شنیده‌ها حکایت از این دارد که نه تنها ریسک چنین جراحی‌هایی بالاست بلکه به گفته کارشناسان بعضاً بر گشت‌پذیر هم خواهد بود و در برخی موارد سال‌ها بعد منتج به مرگ افراد می‌شود. رضای ناصری، بازیکن فوتبال و فوتسال، مربی فوتسال و کارشناس و مربی ورزش در گفت‌وگو با «جوان» می‌گوید: موارد متعددی وجود دارد که افرادی به رغم انجام عمل زیبایی لاغری باز هم بازگشت به وزن اولیه داشته‌اند.

جراحی‌های غیر ضروری نیاز به جرم‌انگاری دارد

نقد دیگر وی به رسانه‌هاست که درباره آن نیز می‌گوید: در فضای روزنامه و سایت‌های خبری کمتر شاهد بررسی عوارض چنین جراحی‌هایی هستیم و متأسفانه بعضاً حتی تبلیغ هم انجام می‌شود. حسین پور به ضرورت مقررات پزشکی و اعلام دقیق آن به پزشکان نیز اشاره می‌کند و اظهار می‌دارد: طبق آنچه در قوانین پزشکی موجود است، قبل از هر گونه عملی باید نامه رضایت دریافت شود، اما سؤال این است که آیا در یافت چنین نامه‌ای برای جراحی‌های زیبایی که یک عمل غیر ضروری محسوب می‌شود، درست است یا خیر؟! حسین پور در پاسخ به این سؤال که با انجام عمل جراحی زیبایی و فوت ناشی از آن، پزشک مجرم محسوب می‌شود یا خیر، به «جوان» پاسخ می‌دهد: یکسری جرائم خاصه حوزه پزشکی داریم، مثل اینکه پزشک، ماما یا دارو فروش نباید افزایش آسبراز کنند یا اینکه نباید گواهی خلاف واقع صادر شود اما یکسری قوانین مخصوص قشر خاصی پزشک پیش‌بینی شده است و همچنین تخلف و مسئولیت مدنی نیز دارند. طبق گفته حسین پور، آنچه در حال حاضر در دادسراها مطرح می‌شود، مسئولیت مدنی و ایراد صدمه بدنی غیر عمدی است، به این معنی که اگر پزشک موزاین را رعایت نکند یا به شخص آسیب بزند، جرم محسوب می‌شود و مسئول پرداخت دیه خواهد شد برای بررسی آن مراحل مختلفی طی می‌شود تا قصور پزشک در کمیسیون مطرح شود و آن را بررسی کنند. اگر کمیسیون قصور پزشک را احراز کند، پزشک خاطی به عنوان مجرم و متخلف معرفی و در دادسرا به جرم وی رسیدگی می‌شود.

عمل‌هایی به راحتی صورت می‌گیرد. این قاضی دادگستری به تجارب خود در پرونده‌های مختلف اشاره می‌کند و می‌گوید: در میان پرونده‌ها افرادی وجود دارند که با انجام عمل جراحی پیکر تراشی، بدن سالم خود را از دست داده و برای همیشه دچار نقص جسمانی شده‌اند و توان حرکت ندارند. یکی از مواردی که در کشور ما مورد نقد این قاضی دادگستری قرار گرفت، اعلام آمار ناشی از فوت عمل‌های زیبایی بود که در این باره توضیح داد: اعلام آمار به آگاهی مردم کمک می‌کند، لازم است آمار فوتی‌های ناشی از جراحی‌های غیر ضروری اعلام شود. مشکل کشور ما در ارائه آمار است که ترس اجتماعی برای اعلام آن وجود دارد. مثلاً آمار خودکشی باید اعلام شود و این در شرایط مختلف کاربرد می‌آید. نمونه آن اغتشاشات است که وقتی کسی خودکشی می‌کند، رسانه‌های بیگانه سوءاستفاده می‌کنند، در حالی که اگر به صورت منظم اعلام شود، این عدم‌باور پذیری از سوی اجتماع وجود نخواهد داشت. طبق تأکید وی، یک نهاد متولی باید به صورت ماهانه فوتی‌های ناشی از عمل‌های جراحی را اعلام کند تا مردم آگاه شوند که انجام این عمل‌ها، عوارضی حتی در حد مرگ دارد.

طبق گفته یک قاضی دادگستری، در خصوص قانونی و جرم‌بودن جراحی‌های زیبایی غیر ضروری، قانونی نداریم و به اصطلاح دارای خلأ هستیم. میثم حسین پور، قاضی دادگستری که پیش‌تر در دادسرای ویژه جرائم پزشکی و دادسرای جنایی تهران فعالیت می‌کرد، در گفت‌وگو با «جوان» ابعاد جدید و مهمی را در حوزه جراحی‌های زیبایی و تخلفات و جرائم پزشکان متخصص مطرح می‌کند. وی به پرونده‌های ناشی از فوت جراحی‌های زیبایی در دادسرای جرائم پزشکی اشاره می‌کند و می‌گوید: کم نبودند پرونده‌هایی که شکایت از پزشکان به دلیل فوت ناشی از جراحی پزشک بوده است و اولیای دم طرح شکایت خود را امینتی بر این امر می‌دانستند. وی به سابقه حضور خود در دوره بازپرسی و کشیک قتل تهران اشاره می‌کند و می‌گوید: در دادسرای جنایی نیز کشیک‌ها فوت ناشی از عمل زیبایی را به کرات اعلام می‌کردند تا حدی که بعد از مدتی اعلام چنین فوت‌هایی بی‌کفایت جلوه می‌کرد. وی ضمن ابراز تأسف از اینکه جوانان به سمت جراحی‌های زیبایی تمایل پیدا کرده‌اند، بیان می‌کند: اکثر فوتی‌ها جوان‌هایی هستند که برای دور زدن و زودتر رسیدن به هدف خود که لاغری است رو به عمل جراحی می‌آورند، بی‌آنکه از آسیب‌های آن مطلع باشند. به اعتقاد وی، زمین‌های جراحی در کشور ما خارج از معمول و بیش از اندازه انجام می‌گیرد که دلیل آن فقدان اطلاعات کافی درباره عوارض ناشی از آن و نیز افزایش تبلیغات از سوی پزشکان است.

میلیم حسین پور، قاضی دادگستری

واکنش رئیس سازمان نظام پزشکی به خلأ قانونی در حوزه جراحی‌های غیر ضروری زیبایی

بیمه‌ها هزینه جراحی‌های غیر ضروری را ندهند

بسه گفته رئیس سازمان نظام پزشکی کشور هر چه غیر از راهنمای بالینی در حوزه جراحی‌های زیبایی انجام می‌شود، تخلف و قصور پزشکی است و باید بر خورد صورت گیرد.

دکتر محمد رئیس‌زاده، رئیس سازمان نظام پزشکی

دکتر محمد رئیس‌زاده، رئیس سازمان نظام پزشکی کشور در گفت‌وگو با «جوان» در واکنش به این سؤال که چگونه می‌توان از جراحی‌های غیر ضروری زیبایی ممانعت به عمل آورد و بر آن نظارت داشت، می‌گوید: نظارت بر عملکرد پزشکان از سوی بیمه‌ها باید صورت گیرد. وی در توضیح بیشتر بیان می‌کند: پروتکل‌ها را وزارت بهداشت باید تدوین کند و بیمه‌ها نیز در حوزه دولتی نظارت داشته باشند. همچنین جایی که از ازم هم است، نظارت بر عملکرد بیمارستان‌ها بر عهده اداره کل نظارت بر درمان معاونت‌های درمان دانشگاه‌های علوم پزشکی خواهد بود.

وی با تأکید بر اینکه قانون هست اما باید اجرا شود، توضیح داد: دنیا از همین طریق نظارت خود را پیش می‌برد، اینگونه خواهد شد یا خیر بیمه برای پرداخت هزینه بررسی می‌شود و بعد از بررسی بگویند که پزشک جراح، عمل انجام‌شده را غیر ضروری انجام داده است یا خیر، در نتیجه در صورت غیر ضروری بودن، هزینه را پرداخت نمی‌کنند و گزارش غیر ضروری بودن جراحی را ارائه خواهند داد. به اعتقاد وی، گلوگاه نظارت بر جراحی‌های غیر ضروری زیبایی بیمه‌ها هستند و قانونی در این زمینه لازم نیست. وی در پاسخ به این سؤال که ضرورت چگونه مشخص خواهد شد یا خیر پاسخ داد: ضرورت تشخیص یعنی عده‌ای جمع شوند و معیار سنجی کنند که این سنجش معیار از سوی پروتکل‌های بالینی تعیین می‌شود و نیازمند قانون جدید نیست اما بیمه‌ها و وزارت بهداشت مکلف به پیگیری است. به اعتقاد وی مسئول آن نبود قانون نیست بلکه مشکل از نحوه نظارت و عدم پیگیری تحقق قانون است. رئیس‌زاده بیان کرد: جرم‌انگاری به این سادگی‌ها نیست، باید ملاک برای آن تعیین شود که یک پروتکل می‌خواهد و ما در حال حاضر آن را داریم که طبق آن هر چه غیر می‌شود، تخلف و قصور پزشکی است و باید برخورد صورت گیرد. وی تأکید کرد: بیمه‌ها و وزارت بهداشت باید قانون را اجرا کنند و بر آن نظارت داشته باشند و پزشکان فعال خارج از حوزه کاری را معرفی نکنند. وی در ادامه گفت: ما فرهنگ‌سازی در جامعه لازم داریم. بیشتر از جامعه پزشکی در حال حاضر مداخلات غیر ضروری در جراحی‌های زیبایی بیداد می‌کند. تکنیسین‌ها و آرایشگاه‌ها چندین برابر جامعه پزشکی در این زمینه فعال هستند، اما مداخلات غیر مجاز نیه قانون دارد و نه نظارتی صورت می‌گیرد. رئیس‌زاده اظهار کرد: موج عمل راه افتاده است و بالاخره افرادی پیدا می‌شوند که خدمات دهند اما این مردم هستند که باید واکنش شوند، همه را نمی‌توان از جامعه پزشکی انتظار داشت. این مردم هستند که نباید بی‌جهت دنبال این عمل‌ها باشند، همچنین نباید به مکان‌های مجاز و به افراد دارای مجوز مراجعه کنند و به صرف قیمت ارزان خود را ناصی نکنند.

معرفی کرد و درباره آن توضیح داد: ما به پزشک عمومی مراجعه می‌کنیم و سایر موارد غیر مرتبط را انجام می‌دهند، در حالی که شأن پزشک اجازه نمی‌دهد یکسری کارهای مترقیه انجام شود، به طور مثال فردی جراح عمومی است اما جراحی زیبایی انجام می‌دهد که انجام چنین کاری هم مسئولیت مدنی دارد و هم به عنوان تخلف نظام پزشکی قابل طرح است. وی در پاسخ به سؤال دیگری مبنی بر وجه افتراق تخلف از جرم در جرائم پزشکی بیان می‌کند: جرم و تخلف دو موضوع مختلف است چراکه اگر تخلف باشد، طبق پیش‌بینی ضمانت اجراهای اداری نظام صنفی خودشان ورود پیدا می‌کنند، تخلف پزشک را مورد بررسی قرار می‌دهند و در نهایت برای مدت معین پروانه فعالیت وی را تعلیق می‌کنند یا مثلاً می‌گویند سلب صلاحیت شود و پروانه او برای همیشه غیر فعال می‌شود اما در خصوص جرم ضمانت اجرای کیفری وجود دارد و علاوه بر رسیدگی صنفی باید به جرائم پزشک در دادسرا هم رسیدگی شود. طبق گفته این قاضی دادگستری آنچه امروز در قانون ما پیش‌بینی شده است، بحث مسئولیت مدنی و کیفری است، اما باید در خصوص جراحی‌های غیر ضروری که افراد غیر متخصص ورود پیدا کنند، قانون معین شود و حبس در نظر بگیرند تا یک پزشک به خودش اجازه ندهد عمل اسلیوی معده انجام دهد.

آنچه در تعریف وی، فرق ضرورت از غیر آن است، یعنی عمل‌های جراحی باید در مواردی باشد که بازگشت ندارد، مثل فردی که قطع نخاع شده است و اضافه وزن وی را دچار مشکل می‌کند. یکی از نکات دیگر که سابق بر این کمتر مورد اشاره قرار گرفته، فوت ناشی از عمل جراحی زیبایی در طول زمان است که حسین پور درباره آن گفت: موارد زیادی وجود داشته است که وقتی برگ شرح جسد به دست ما می‌رسید، فوت ناشی از عمل جراحی قبلی بود، به این صورت که به دلیل عمل جراحی قبلی انجام شده ویتامین‌های بدن کم شده و مرگ ناشی از آن بوده است. وی توضیح داد: عمل زیبایی موجب عدم جذب ویتامین بدن می‌شود که ممکن است بعد از مدتی به دلیل فقدان ویتامین‌های مورد نیاز، بدن فرد خالی شود و فوت کند که این مهم در بسیاری از گزارشات پزشکی قانونی هم دیده می‌شود. این قاضی دادگستری با تأکید بر اینکه جراحی غیر ضروری مورد نیاز به جرم‌انگاری است، می‌افزاید: جرم‌انگاری برای افرادی که غیر متخصص هستند تا حبس باید صورت گیرد و در کنار آن اطلاع‌رسانی با هدف آگاه‌سازی هم انجام شود. طبق گفته وی، فعالیت افراد غیر پزشک مصداق مداخله در امر پزشکی است، مثل آرایشگاه زنانه که شکایات زیادی در این خصوص وجود دارد اما خوبی قانون این است که در اینجا شفافیت دارد و مورد خاصی نیست. حسین پور در پایان خاطر نشان می‌کند: پزشکان معمولاً طبق سوغندنامه تمامی تلاش خود را برای درمان می‌کنند و در همین راستا آخرین بن‌بست عمل جراحی است که رضایت می‌گیرند تا بعدها مشکلات قانونی وجود نداشته باشد، در حالی که در عمل جراحی فعلی افراد ترغیب و تشویق به جراحی زیبایی می‌شوند، بنابراین اینجا درمان مهم نیست و درآمدزایی پزشک مهم است که برخلاف سوغندنامه و حرفه پزشکی است.

به نظر می‌رسد به استناد گفته‌ها و ناکفته‌ها، قوانین صریحی درباره جراحی‌های زیبایی در حوزه پزشکی وجود ندارد و مسئولیت کیفری قائل شدن برای پزشکان جامعه منوط به این است که در لایه‌های قوانین به جست‌وجوی مواردی گشت تا با تفسیرهای مختلف بلکه جان و مال مردم را با آن مرتبط ساخت. جامعه پزشکان مدعی هستند قوانین وجود دارد اما اجرایی نمی‌شود و از طرفی می‌گویند بیمه‌ها هزینه جراحی‌های غیر ضروری را ندهند؛ حال این سؤال مطرح است که مگر جراحی زیبایی از سوی بیمه حمایت می‌شود که بتوان از طریق آن نظارت انجام داد؟! در کنار آن جامعه گسترده‌تر و اصلی هر روز در خلأی نظارتی بر تبلیغات گسترده پیکر تراشی و جراحی‌های زیبایی غیر ضروری در فضای مجازی بیشتر رو به انحطاط است، در حالی که خلأ تقنینی باید هر چه زودتر و همزمان با این شیب تند سقوط جامعه پر شود تا با جرم‌انگاری دقیق جراحی‌های زیبایی غیر ضروری، مسئولیت کیفری دقیقی برای پزشکان و متقاضیان جراحی‌های نوظهور زیبایی قائل شد.

جمع‌بندی